

NEVELÉSSSEL A BOLDOGABB CSALÁDOKÉRT

Konferencia 2001. május 17-19.
Záróközlemény

Az egyház ma egyik kiemelt feladatának tartja az élet és a család szolgálatát. Ennek jegyében adta ki a Magyar Katolikus Püspöki Kar másfél évvel ezelőtt *A boldogabb családokért!* című körlevélét, hiszen napjainkra világossá vált: a magyar társadalom fölemelkedésének egyik fontos feltétele a házasságok és a családok megerősödése. A körlevél nem csupán helyzetképet adott és alapelveket tisztázott, hanem cselekvésre is ösztönzött, megjelölve az egyház, a társadalom és az állam néhány fontos feladatát. A *Neveléssel a boldogabb családokért!* című konferencia ennek jegyében szerveződött. Arra a felismerésre épült, hogy az egyház elsősorban a nevelés révén tudja segíteni a mai és a jövő generációk életét. A résztvevők ezért elsősorban az ifjúsággal foglalkozó pedagógusok és lelkipásztorok, és a családi élet erősítésében elkötelezett családoközösségek és mozgalmak közül kerültek ki.

A konferencia legmélyebb élménye annak megtapasztalása volt, hogy milyen sokan élnek boldogan saját családjukban. A résztvevők most együttesen kívánnak tanúságot tenni arról, hogy a család nem teher a családtagok számára, hanem az öröm és az emberi kiteljesedés élettere. Köszöntik mindazokat, akik tudatosan és elkötelezetten, ha kell, áldozatokat is vállalva töreksznek vagy készülnek szép családi életre. Ugyanakkor pedig együttérzésükről biztosítják mindazokat, akik szétört vagy feszültségekkel teli családokban élnek. Különös szeretettel és aggodással gondolnak azokra a gyermekekre, akik — önhibájukon kívül — a családi fészkek biztonságát adó, növelő ereje nélkül, szeretethiányosan kénytelenek megkeresni helyüket az életben.

Az előadások és a szekciósülések sokoldalúan világították meg a családi életre nevelés hazai lehetőségeit és feladatait, színes képet adtak az e területen már folyó és most induló kezdeményezésekről. A külföldi előadók (Norvégiából, Franciaországból, Németországból, Ausztriából, Lengyelországból) széles nemzetközi horizontba helyezték bele a hazai törekvéseket. Amint Trujillo bíboros, a Család Pápai Tanácsának elnöke fogalmazta előadásában: az emberiség történelmi órában él; az életet védelmező és támadó erők sorsdöntő küzdelmében a tét ma-

gának az emberiségnek a fennmaradása és boldogulása.

A magyar társadalomban is jelentkeznek azok a nézetek, amelyek kikezdi a család és a személy értékét, de erősödnek a családokat védelmező törekvések is. A magyar katolikus egyház az élet, a személy és a család védelmében összefogásra szólít minden jószándékú embert, vallási közösséget és társadalmi mozgalmat. Örömmel nyugtázza, hogy a jelenlegi magyar kormány tudatos családpolitikája van, amellyel támogatja a családi életet. Az állami intézkedések azonban önmagukban elégtelenek, az egész társadalom összefogására van szükség ahhoz, hogy családbarát közvélemény és jogrend alakuljon ki. A konferencia ezért felhív minden társadalmi erőt, egyházi közösséget és civil szervezetet: közös erővel, együttes vagy egymást segítő kezdeményezésekkel erősítsük a meglévő családok életét, különösen pedig támogassuk a jövő generációk életét abban, hogy boldogabb és boldogítóbb családot alapíthassanak, mint az előttük járók. Csak így remélhetjük azt, hogy az egy évtizede visszanyert szabadság lehetőségével élve a mai fiatalok ne csak magasabb életszínvonalon rendezhessék be életüket, magasabban képzett emberekkel váljanak, hanem valóban boldogabbá és teljesebbé tehessek egyéni és családi életüket, és ezáltal saját gyermekeik életét is.

A fenti cél érdekében a nevelést tartjuk a legfontosabb és leghatékonyabb eszköznek az élet minden területén. Ennek ki kell terjednie:

- a házasságban és családban élő felnőttekre (a felnőttképzés nem szorítkozhat csupán szakmai továbbképzésre, hanem át kell fognia az élet minden területét),

- a gyermekekre és fiatalokra,

- és a velük intézményes vagy szervezett formában foglalkozókra (elsősorban a közoktatásban tevékenykedő pedagógusokra, az ifjúsági lelkipásztorokra).

A konferencia során a következő konkrét ajánlások és feladatok fogalmazódtak meg.

Az iskolai oktatás körében

- Hatékonyabban és kiterjedtebben kell alkalmazni a NAT-ban és a katolikus kerettantervben a családi életre való nevelésre vonatkozó irányelveket,

- Létre kell hozni a családi életre nevelés szervezeti kereteit az oktatási (elsősorban a köz-

oktatási) intézményekben (mind a katolikus, mind az önkormányzati iskolákban).

— Szervezetekben és hatékonyabban kell gondoskodni a pedagógusok ezirányú képzéséről és továbbképzéséről.

— A katolikus iskolákban rendszeres – az iskolai munkatervben rögzített – alkalmakat kell biztosítani a családi életre nevelésre. Az arra alkalmas pedagógusok bevonása mellett létre kell hozni olyan tanácsadó-nevelő hálózatot is, amely tevékenységével segíti az iskolák ezirányú törekvéseit.

— Kívánatos volna hasonló rendszer bevezetése az önkormányzati iskolákban is. Készségesen vállaljuk az együttműködést ennek megszervezésében és elterjesztésében.

— Gondoskodni kell olyan kiadványokról, audiovizuális anyagokról, amelyek a gyermekek, fiatalok életkori sajátosságaihoz igazodva, segítik őket a helyes önevelésben, személyes kapcsolataik alakításában, a sikeres házasságkötésben, a családi életre felkészülésben.

A családok körében

— A családi életre nevelés elsődleges színtere maga a család, ezt a feladatot senki-semmi nem tudja maradéktalanul pótolni. A házasságra vállalkozó fiataloknak és a házasságban élő felnőtteknek át kell érezniük felelősségüket élő és születendő gyermekeikért, a jövő nemzedékért.

— A gyermekeket és a fiatalokat tervszerűen föl kell készíteni a házasságra és a szülői hivatásra. Ebben részt kell vállalniuk az oktatási intézményeknek, az egyházközségeknek és egyházi mozgalmaknak, az ifjúsági- és család-községeknek.

Mivel a társadalom alapvető, élő és éltető sejtje a család, annak védelme és erősítése mindnyájunk érdeke és kötelessége. Ehhez feltétlenül szükség van a családok összefogására.

A családközségek létrehozása és erősítése kiemelt feladat az egyházközségekben, a lelki-ségi mozgalmakban és a civil társadalmi szervezetekben is.

— Az egyházi családközségeknek a civil szervezetekkel együtt fontos szerep jut az állam szociálpolitikájának kontrolljában és az érdekérvényesítésben. Föl kell emelniük szavukat mindazon tendenciák ellen, amelyek a társadalmi nyilvánosságban, különösen pedig a médiumokban a család értékeit lejáratják, rombolják.

— Elsősorban maguknak a családoknak kell szerepet vállalniuk a társadalom családbarát szemléletének kialakításában, meg kell azonban hívniuk a médiumokat is arra, hogy ebben vállaljanak szerepet.

Az ifjúsági pasztoráció körében

— A gyermekekben és a fiatalokban igen eltérő tapasztalatok, nézetek élnek annak függvényében, hogy milyen családi környezetben nőttek fel.

Akik gyermekkorukban nem tapasztalhatták meg a jó családi élet szépségét, azok hátrányos helyzetbe kerülnek személyes kapcsolataik alakításában, esetleg eleve kételkednek a sikeres házasság lehetőségében, értetlenül fogadják a házasság előtti tisztaság, a felelős családtervezés, a házassági hűség keresztény tanítását.

— A házasságra való felkészülés az érett és felelős személyiség kialakításával kezdődik. E nevelői feladatban részt kell vállalniuk a családok mellett az iskoláknak, a hitoktatásnak, az ifjúsági közösségeknek.

— A házasságra való közelebbi felkészítést szolgálják a jegyesiskolák, jegyeskurzusok. Örömmel tapasztaljuk jelenlétüket az ország több régiójában, mégis meg kell állapítanunk, hogy az egyházi házasságra lépőknek csupán kis hányada részesül ilyen alapos felkészítésben. Nyomatékosan kérjük a felelős lelkipásztorokat jegyeskurzusok indítására, vagy legálább a részükre ebben felkínált segítség elfogadására.

— Különösen fontosnak tartjuk, hogy a gyermekek és a fiatalok a média eszközein keresztül is találkozhassanak a boldog házasságról és családi életéről tanúskodó hiteles életpéldákkal. A közszolgálati és kereskedelmi csatornáknak megjelenő műsorokon túl hasznos volna audiovizuális anyagok készítése, könyvek, füzetek kiadása a házasság és a családi élet szépségéről, az erre való felkészülésről.

— A személyiség formálódásának leghatékonyabb eszköze a közvetlen élettapasztalat. Elsősorban tehát azokat a tevékenységeket, találkozási alkalmakat ajánljuk az ifjúsággal foglalkozók figyelmébe, amelyek erre adnak lehetőséget (kirándulások, táborozások, lelkigyakorlatok, zarándoklatok stb.).

A konferencia a *A boldogabb családokért!* című körlevél folytatását kívánja elősegíteni. Sikerét azonban csupán az igazolhatja, ha nyomán cselekvési programok születnek: ha mind egyházi körökben, mind civil szervezetekben ténylegesen megindulnak vagy szélesebb körben elterjednek olyan kezdeményezések, amelyek a boldogabb családi életre igyekeznek nevelni mind a mai családokat, mind a jövőben születőket.